

Zeszyty Naukowe
Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu
Nr 5(43)/2014

Wyzwania biznesowe XXI wieku

The Wrocław School of Banking
Research Journal
No. 5(43)/2014

Business Challenges of the 21st Century

volume editor
Stefan Forlicz

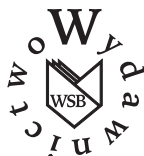
The Poznan School of Banking Press

Wrocław 2014

Zeszyty Naukowe
Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu
Nr 5(43)/2014

Wyzwania biznesowe XXI wieku

redaktor naukowy
Stefan Forlicz

Wydawnictwo
Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu
Wrocław 2014

Rada naukowa / Scientific Board

Przewodnicząca / Chairwoman: *prof. dr hab. Maria Cieślak (Polska)*
Członkowie / Members: *dr hab. Barbara A. Despiney-Zochowska (Francja),*
prof. nadzw. dr hab. Andrzej Bujak (Polska), prof. dr hab. Jens Laage-Hellman (Szwecja),
prof. dr hab. Piotr Migoń (Polska), prof. dr hab. Walentyna Pidlisnyuk (Słowacja),
prof. dr hab. Aniela Styś (Polska), prof. dr hab. Wasilij Szwec (Ukraina),
prof. dr hab. Jan Vachal (Czechy), prof. dr hab. Jutta Weber (Niemcy)

Komitet Redakcyjny / Editorial Board

Przewodniczący / Chairman: *prof. dr hab. Stefan Forlicz*
Członkowie / Members: *prof. nadzw. dr hab. Maciej Jasiński, prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Łobos,*
prof. dr hab. Stanisław Styś, prof. nadzw. dr hab. Jacek Unold

Czasopismo recenzowane według standardów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Lista recenzentów na stronie www.wsb.pl/wroclaw/lista-recenzentow oraz w ostatnim numerze czasopisma z danego roku.

Procedura recenzowania / Reviewing Procedure: www.wsb.pl/wroclaw/procedura-recenzowania

The journal reviewed in compliance with the Ministry of Science and Higher Education.

The list of peer-reviewers is available at www.wsb.pl/wroclaw/lista-recenzentow and the most recent issue of the journal in the given year.

„Zeszyty Naukowe WSB we Wrocławiu” są umieszczone na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17.12.2013 (wykaz „B”, pozycja 2588, liczba punktów: 6) Czasopismo jest również zarejestrowane w bazie IC Journal Master List (ICV 2012: 5.58)

Czasopismo jest indeksowane przez / This Journal is indexed by:

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, <http://cejsh.icm.edu.pl>; BazEkon <http://bazekon.icm.edu.pl>

Dostęp on-line do „Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu” / Online access to “The Wrocław School of Banking Research Journal” at: <http://wsb.pl/bibliotekacyfrowa>

Redaktor naczelny czasopisma / Editor-in-chief

prof. nadzw. dr hab. Johannes Platje, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Redaktor tematyczny tomu / Theme editor of volume

prof. dr hab. Stefan Forlicz, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Redaktor statystyczny / Statistical editor

dr Anna Blaczkowska

Sekretarz naukowy – osoba do kontaktu / Scientific editor – contact person

dr Tomasz Rólczyński, phone: +48 71 376 23 43, mobile: +48 600 290 792, e-mail: redakcja@wsb.wroclaw.pl

Weryfikacja streszczeń w języku angielskim / Summaries reviews in English by

Tomasz Górski

Redaktor prowadzący / Text editor

Elżbieta Turzyńska

Redakcja i korekta / Editing and proofreading

Lidia Wrońska-Idziak

Skład i łamanie / Typesetting

Włodzimierz Ludwiczak

Projekt okładki / Cover design

Jan Ślusarski

Wersja pierwotna – publikacja drukowana / Source version – printed publication

Nakład: 150 egz. / Circulation: 150 copies

Institucja finansująca / Financing Authority: Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

© Copyright by Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, 2014

ISSN 1643-7772

WYDAWNICTWO WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ W POZNANIU

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań, tel. 61 655 33 99, 61 655 32 48

e-mail: wydawnictwo@wsb.poznan.pl, dzialhandlowy@wsb.poznan.pl, www.wydawnictwo.wsb.poznan.pl

Druk i oprawa / Printed and bound by: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań

Spis treści

Wstęp (<i>Stefan Forlicz</i>)	13
Dorota Bednarska-Olejniczak, Jarosław Olejniczak Obywatele jako świadomi uczestnicy procesów decyzyjnych w gminach	15
Andrzej Brzeziński Kredyt handlowy w małej firmie	27
Andrzej Bujak, Jacek Jagodziński, Damian Ostrowski, Jarosław Kłosowski, Tomasz Hetmańczuk Ocena poziomu innowacyjności przedsiębiorstw logistycznych działających na terenie Dolnego Śląska	41
Mariusz Czekala, Agnieszka Bukietyńska Koszty minimalizowania ryzyka walutowego	53
Leszek Czerwonka, Jacek Jaworski Źródła finansowania inwestycji w wartości niematerialne i prawne podmiotów gospodarczych w Polsce w latach 2001-2010	65
Agnieszka Dejnaka Accessibility as a factor of reducing the digital divide	77
Alicja Gębczyńska Doskonalenie procesów w ujęciu systemowym	87
Barbara Iwankiewicz-Rak Mechanizm 1% – zachowania darczyńców w świetle badań sondażowych	101
Krzysztof Łobos, Mirosława Szewczyk Wybrane aspekty efektywności i polityki personalnej przedsiębiorstw pod kontrolą kapitału zagranicznego w Polsce i krajach Unii Europejskiej – studium porównawcze	113
Andrzej Łuczyszyn, Agnieszka Cholodecka Functioning of peripheries under the conditions of space metropolisation and knowledge-based economy – a discussion on selected aspects	131

Joanna Macalik Wspieranie oraz promocja kultury i sztuki jako obszar społecznej odpowiedzialności biznesu	145
Barbara Majewska-Jurczyk Koncentracja banków w aspekcie reguł konkurencji	159
Robert Majkut, Jacek Pluta Przedsiębiorcy – przyczynek do analizy mechanizmów wykluczenia społecznego	171
Waldemar Michalczak Uwarunkowania i rozwój współczesnej turystyki uzdrowiskowej w Polsce	195
Jarosław Mielcarek Sytuacje rynkowe a innowacje rachunkowości zarządczej	211
Katarzyna Mizera, Paula Pyplacz CRM a zarządzanie relacjami z klientami w małej organizacji	237
Rafał Parvi Efektywność finansowa Otwartych Funduszy Emerytalnych	251
Wanda Patrzalek, Michał Cebula Kreowanie współczesnych wzorów konsumpcji – o aktualności analiz klasowych w badaniach gustów i praktyk konsumpcyjnych	265
Kazimierz Perechuda CSR jako instrument rekonfiguracji architektury korporacji (nowe modele biznesu a CSR)	285
Małgorzata Rozkwitalska Organizational creativity and innovation as the positive aspects of cross-cultural interactions	295
Aleksander Szlachta Internalizacja kosztów zewnętrznych w transporcie	307
Marta Wudarzewska Transfer innowacji z nauki do biznesu w formie klastra na przykładzie NutriBiomed	321
Wiesława Ziółkowska Publiczne potrzeby pożyczkowe a prywatne oszczędności i inwestycje	333

Paweł Zygarłowski

Sieciowa organizacja uczelni niepublicznej jako odpowiedź na wyzwania
rynkowe 347

Leszek Żabiński

Współczesne wyzwania dla biznesu w świetle badań przedsiębiorczości
międzynarodowej 365

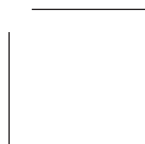

Table of Contents

Introduction (<i>Stefan Forlicz</i>)	13
Dorota Bednarska-Olejniczak, Jarosław Olejniczak Citizens as conscious participants of decision-making processes in municipalities	15
Andrzej Brzeziński Commercial loan in a small business	27
Andrzej Bujak, Jacek Jagodziński, Damian Ostrowski, Jarosław Kłosowski, Tomasz Hetmańczuk Evaluation of innovation level of Lower Silesia logistics companies	41
Mariusz Czekala, Agnieszka Bukietyńska The costs of minimizing the currency risk	53
Leszek Czerwonka, Jacek Jaworski Financing sources of investments in intangible assets of economic entities in Poland in the years 2001-2010	65
Agnieszka Dejnaka Accessibility as a factor of reducing the digital divide	77
Alicja Gębczyńska Process improvement in terms of system	87
Barbara Iwankiewicz-Rak Mechanism 1% in the light of donor behavior surveys	101
Krzysztof Łobos, Mirosława Szewczyk Selected aspects of efficiency and human resources policy in foreign-controlled enterprises in Poland and in EU member countries – a comparative study	113
Andrzej Luczyszyn, Agnieszka Chołodecka Functioning of peripheries under conditions of space metropolisation and knowledge-based economy – a discussion on selected aspects	131

Joanna Macalik Support and promotion of culture and art as the area of corporate social responsibility	145
Barbara Majewska-Jurczyk Concentration of banks in the aspect of competition rules	159
Robert Majkut, Jacek Pluta Entrepreneurs – a contribution to the analysis of social exclusion mechanisms ...	171
Waldemar Michalczak Conditions and development of modern wellness tourism in Poland	195
Jarosław Mielcarek Market situations and management accounting innovations	211
Katarzyna Mizera, Paula Pyplacz CRM and customer relationship management in small organizations	237
Rafał Parvi Effectiveness of Open Pension Funds in Poland	251
Wanda Patrzalek, Michał Cebula Creation of modern consumption patterns – on the relevance of class analysis to studies of consumption tastes and practices	265
Kazimierz Perechuda CSR as the reconfiguration tool of company's architecture (CSR and new business models)	285
Małgorzata Rozkwitalska Organizational creativity and innovation as positive aspects of cross-cultural interactions	295
Aleksander Szlachta Internalisation of external costs in transportation	307
Marta Wudarzewska The NutriBiomed Cluster as an example of a transfer of innovation from science to business	321
Wiesława Ziółkowska Public borrowing needs versus private savings and investments	333

Table of Contents

11

Pawel Zygarłowski

Private Universities' network organization as an answer to market challenges 347

Leszek Żabiński

Contemporary business challenges in the light of international entrepreneurship
research 365

Dorota Bednarska-Olejniczak Jarosław Olejniczak
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Obywatele jako świadomi uczestnicy procesów decyzyjnych w gminach

Streszczenie. Uczestnictwo mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących kluczowych kwestii dla ich społeczności lokalnych może być uznawane za istotny atrybut współczesnego samorządu terytorialnego. Kluczową kwestią jest tu reagowanie przez władze gmin na zgłaszane przez obywateli potrzeby. Przejawem tych reakcji może być przekazywanie środków do dyspozycji jednostek pomocniczych gmin i organizacji trzeciego sektora. Działania tego typu wpływają na lepsze lub pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gmin. Pojawia się zatem pytanie o faktyczne zaangażowanie i aktywność obywateli związaną z tymi projektami, w szczególności młodych, którzy dopiero zaczynają uczestniczyć w tzw. społeczeństwie obywatelskim. Wyniki przeprowadzonej wśród studentów uczelni ekonomicznych Wrocławia ankiety wskazują, że istnieje poważny problem z ich uczestnictwem w podejmowaniu decyzji, wynikający przede wszystkim ze zniechęcenia i nieufności do organów władzy samorządowej. Deklarowana jest jednocześnie potrzeba i chęć udziału w podejmowanych przez gminy decyzjach w przypadku faktycznego uwzględnienia ich zdania.

Słowa kluczowe: społeczeństwo obywatelskie, gminy, procesy decyzyjne, partycypacja
Citizens as conscious participants of decision-making processes in municipalities

Summary. Participation of citizens in decision-making on important issues for the local community can be considered as an important attribute of modern local government. The key problem here is the response of the authorities of municipalities to citizens needs. Such reflection of these reactions may be, for example, transmission of funds to subsidiary bodies of municipalities and third sector organizations. Such activities are undertaken to better or fuller meet the needs of municipalities residents. This raises the problem of the actual involvement and active participation of citizens, which is associated with these projects, especially with the young who begin to participate in the so-called civil society. The results of polls between students of economic universities of Wrocław indicate that there is a serious problem with their participation in decision-making, mainly due to discouragement and distrust to local authorities. It also shows that there is a need and a desire to participate in the decisions that are taken by the municipality, and it depends on real consideration of their opinion by local government.

Key words: civil society, municipalities, decision-making, participation

Andrzej Brzeziński
Politechnika Częstochowska

Kredyt handlowy w małej firmie

Streszczenie. Artykuł jest próbą oceny znaczenia kredytu handlowego dla funkcjonowania małej firmy. Prezentowana jest istota tego instrumentu oraz jego funkcje, które są odmienne dla kredytodawcy i kredytobiorcy. Najwięcej miejsca poświęca się jego głównej funkcji – finansowej ze źródłem finansowania u biorcy i problematycznymi należnościami za dostawę u dawcy kredytu. Wskazuje się też inne funkcje, jakie pełni kredyt, w tym jego marketingową rolę. Na podstawie prowadzonych badań panelowych dokonano analizy wpływu kredytu handlowego na działalność badanych firm, a badania obce i

doświadczenia przedsiębiorcze autora posłużyły do takiej oceny w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Obserwacje przedsiębiorstw od początku lat 90. i trwające od 2001 r. badania panelowe pozwoliły na pokazanie zmian funkcji i wpływu tego instrumentu na funkcjonowanie i rozwój małych firm.

Słowa kluczowe: kredyt handlowy, źródła finansowania, należności, zobowiązania, kontrahent, mała firma, rynek dóbr produkcyjnych, płynność finansowa

Commercial loan in a small business

Summary. This article attempts to assess the impact of commercial loans for the operation of a small business. Presented here are the mechanism of action of this instrument and its features that are different to the lender and the borrower. The main part of this article is devoted to the credit's main function – the financial function, with the source of financing for the recipient and problematic debts for its delivery from the lender. Other functions that the loan fulfills, including its marketing role are also shown. As based on research conducted by a panel study, an analysis is made on the impact of commercial loans on the activities of the surveyed companies. Separate research and entrepreneurial experience of the author has been used for such assessment in relation to small and medium-sized enterprises in Poland. Observations of businesses since the early 1990s and on-going panel studies conducted since 2001 have allowed to show changes in the function and effect of this instrument on the functioning and development of small businesses.

Key words: commercial loan, small business, sources of financing, debts, liabilities, counterparty

**Andrzej Bujak Jacek Jagodziński Damian Ostrowski Jarosław Kłosowski Tomasz
Hetmańczuk**

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Ocena poziomu innowacyjności przedsiębiorstw logistycznych działających na terenie Dolnego Śląska

Streszczenie. Coraz większy nacisk kładzie się na innowacyjność jako źródło sukcesu przedsiębiorstwa. Skłonność do innowacyjności wzrasta w okresie dekonunktury, gdy firmy zmuszone są redefiniować swoją działalność w kontekście nie tylko rozwoju, ale gdy walczą o przetrwanie na rynku. W opracowaniu oceniono innowacyjność przedsiębiorstw logistycznych na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych w województwie dolnośląskim.

Słowa kluczowe: logistyka, innowacyjność, przedsiębiorstwa logistyczne, wdrażanie innowacji

Evaluation of innovation level of Lower Silesia logistics companies

Summary. The aim of this article is to present the results of research concerning the activity of innovation of logistics companies in Lower Silesia. The research shows that entrepreneurs are interested in deepening of innovation, and believe that through it they might improve their financial condition and market position. The main barriers to the implementation of innovation include financial problems, long waits effects of innovation, and lack of the State's active innovation policies.

Key words: innovation, logistics, logistics operators, pro-innovative trends and actions, Lower Silesia

Mariusz Czekala Agnieszka Bukietyńska
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Koszty minimalizowania ryzyka walutowego

Streszczenie. W artykule zaprezentowano zastosowanie instrumentów dostępnych na rynku Forex. Przedstawiono analizę kosztów związanych z koniecznością utrzymywania depozytu zabezpieczającego oraz model teoretyczny, zawierający oszacowanie koniecznego depozytu zabezpieczającego przy otwarciu pozycji walutowej. Wartość depozytu zależy od dźwigni i kwoty otwartych pozycji. W tym celu oszacowano nierówność Kołmogorowa.

Słowa kluczowe: transakcje walutowe, opcje, ryzyko walutowe, depozyt, błędzenie losowe, wartość oczekiwana, zmienna losowa

The costs of minimizing the currency risk

Summary. The article presents the use of the instruments available in the Forex market. It shows the analysis of the costs associated with the need to maintain a security deposit. The aim of the work is to offer a theoretical model that contains an estimate of the required security deposit at the opening of the currency position. The value of deposit depends on leverage and the amount of opened position. This amount is estimated using Kolmogoroff inequality.

Key words: currency exchange, option, currency risk, deposit, random walk, expected value, random variable

Leszek Czerwonka
Uniwersytet Gdański

Jacek Jaworski
Wyższa Szkoła Bankowa w
Gdańsku

Źródła finansowania inwestycji w wartości niematerialne i prawne podmiotów gospodarczych w Polsce w latach 2001-2010

Streszczenie. Artykuł jest kontynuacją cyklu publikacji poświęconych działalności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych w Polsce w latach 2001-2010. Głównym jego celem jest analiza struktury i dynamiki źródeł finansowania inwestycji w wartości niematerialne i prawne w określonym czasie. Badanie przeprowadzono na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczących podmiotów gospodarczych, zatrudniających powyżej 49 osób. Analizę poprzedzono omówieniem pojęć wykorzystanych w badaniu dotyczącym inwestycji, wartości niematerialnych i prawnych oraz źródeł ich finansowania.

Słowa kluczowe: finansowanie inwestycji, inwestycje przedsiębiorstw, wartości niematerialne i prawne

Financing sources of investments in intangible assets of economic entities in Poland in the years 2001-2010

Summary. The paper is a continuation of publication series devoted to investing activities of economic entities in Poland in the years 2001-2010. Its main aim is to analyse the structure and dynamics of financing sources of investments in intangible assets within the aforementioned period. The study was based on the data from the Central Statistical Office of Poland and it concerned the entities employing more than 49 people. The analysis was preceded by a discussion of the concepts used in the study related to intangible assets and financing sources.

Key words: investment financing, investment of enterprises, intangible assets

Agnieszka Dejnaka

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Accessibility as a factor in reducing the digital divide

Summary. A digital divide is defined as an exclusion affecting people who do not have access to the Internet and other modern information technologies. However, the digital divide also influences those people who have access to the Internet and technologies but due to incompatible tools cannot use it. It particularly concerns the disabled. The paper presents accessibility as a factor in reducing the digital divide targeted at the group of people. The paper is based on literature research and research reports.

Key words: accessibility, usability, UX, digital divide

Accessibility jako czynnik redukcji cyfrowego wykluczenia

Streszczenie. Wykluczenie cyfrowe definiowane jest jako wykluczenie, które dotyka osób, niemających dostępu do Internetu i innych nowoczesnych technologii informacyjnych. Jednakże wykluczenie cyfrowe dotyka także te osoby, które mając dostęp do Internetu i technologii nie mogą, z racji niedopasowania narzędzi, z nich korzystać. Szczególnie dotyczy to osób niepełnosprawnych. Artykuł prezentuje *accessability* jako czynnik redukcji cyfrowego wykluczenia, związanego z osobami niepełnosprawnymi. Artykuł oparty jest na badaniach literaturowych oraz raportach badawczych.

Słowa kluczowe: użyteczność, dostępność, doświadczenie użytkownika, społeczne wykluczenie

Alicja Gębczyńska

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Doskonalenie procesów w ujęciu systemowym

Streszczenie. Doskonalenie procesów jest zagadnieniem aktualnym i ważnym, wynikającym z potrzeby ciągłego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia. Niemniej jednak doskonalenie procesów nie może być działaniem przypadkowym, musi wynikać z przyjętej strategii działania, w przeciwnym przypadku nie przyniesie spodziewanych efektów. W artykule najpierw opisano niedoskonałość struktury funkcjonalnej, odwołując się do zalet podejścia systemowego. Następnie dokonano charakterystyki doskonalenia procesów i metod wykorzystywanych w usprawnianiu procesów. Wskazano możliwe przyczyny ograniczonego wpływu przyjętej strategii działania na doskonalenie procesów. Końcowa część artykułu została poświęcona analizie sposobu doskonalenia procesów, opartej na przyjętej strategii, ze wskazaniem konkretnych zleceń w zakresie dekompozycji celów strategicznych na niższe poziomy zarządzania.

Słowa kluczowe: podejście systemowe, doskonalenie procesów, metody doskonalenia procesów

Process improvement in terms of system

Summary. Process improvement is a current and important problem arising from the need to a continuous adaptation to changing environmental conditions. Nevertheless, process improvement cannot be an accidental activity, it must be based on an adopted strategy, otherwise it will not bring the expected results. The article first describes the imperfection of the functional structure referring to the advantages of system approach. What follows is a discussion of characteristics of process improvement as well as methods used to improve

processes. Possible reasons for a limited impact of the strategy envisaged on the process improvement are indicated. The final part of the article is devoted to analysing how to improve the processes based on the adopted strategy, and proposes specific recommendations for decomposition of strategic goals into lower levels of management.

Key words: systemic approach, process improvement, process improvement methods

Barbara Iwankiewicz-Rak

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Mechanizm 1% – zachowanie darczyńców w świetle badań sondażowych

Streszczenie. Artykuł prezentuje zasady przekazywania 1% podatku od dochodów osobistych przez podatników na rzecz wybranej organizacji pożytku publicznego w Polsce. Przedstawione informacje statystyczne wskazują, że występuje zróżnicowanie w ilości przekazywanych darowizn między tymi organizacjami. W referacie podjęto próbę wskazania przyczyn tych różnic, wśród których duże znaczenie mają zachowania darczyńców i ich reakcja na działania marketingowe tych organizacji.

Słowa kluczowe: podatek, organizacje pożytku publicznego, mechanizm 1%, darczyńcy, darowizna

Mechanism of 1% in the light of donor behavior surveys

Summary. The article presents the principle of the transfer of 1% of personal income tax for taxpayers to selected charitable organizations in Poland. The statistical information shows that there is a variation in the number of reported donations between the charitable organizations. This paper attempts to identify the causes of these differences, among which important are donors (taxpayers) behavior and their response to marketing activities of organizations.

Key words: mechanism of 1% personal income tax, charitable organizations, donors, taxpayers, marketing activities, donor's behavior

Krzysztof Łobos

Wyższa Szkoła Bankowa we
Wrocławiu

Mirosława Szewczyk

Politechnika Opolska

Wybrane aspekty efektywności i polityki personalnej przedsiębiorstw pod kontrolą kapitału zagranicznego w Polsce i krajach Unii Europejskiej – studium porównawcze

Streszczenie. Celem opracowania jest analiza różnic pomiędzy przedsiębiorstwami pozostającymi pod kontrolą kapitału zagranicznego w Polsce i krajach członkowskich Unii Europejskiej (w analizie uwzględniono następujące zmienne: liczbę przedsiębiorstw, liczbę osób zatrudnionych, obroty, nadwyżkę operacyjną brutto, przychody na pracownika, wynik operacyjny brutto, rentowność sprzedaży, koszty siły roboczej, inwestycje), opierająca się na danych Eurostatu (2008-2010). Badania wskazują, między innymi, na znaczne zróżnicowanie w grupie państw EU ze względu na udział kapitału obcego w różnych klasach wielkości przedsiębiorstw (w Polsce segment MSP pozostaje w znacznej mierze pod kontrolą rodzimego kapitału) oraz na duży wpływ wielkości rynku i niskich jednostkowych kosztów pracy na wybór kraju goszczącego. Przedsiębiorstwa pod kontrolą kapitału zagranicznego w Polsce są znaczącym pracodawcą i mają dla gospodarki duże znaczenie z uwagi na wielkość generowanych przychodów.

Słowa kluczowe: przedsiębiorstwa pod kontrolą kapitału zagranicznego, Polska, Unia Europejska

Selected aspects of efficiency and human resources policy in foreign-controlled enterprises in Poland and in EU member countries: a comparative study

Summary. This study investigates the differences between foreign-controlled enterprises in Poland and in EU member countries in view of type of presence in Polish economy (big vs. small enterprises), their efficiency, human factor policy using such variables as number of enterprises, number of persons employed per enterprise, turnover per enterprise gross operating surplus per person employed, turnover per person employed, gross operating rate, number of persons employed, personnel cost/number of person employed, investment per person employed) as based on Eurostat data (2008-2010). The study shows a strong impact of market size and low unit labour costs the choice of the host country. In general, foreign-controlled enterprises in Poland due to their larger than average size have a significant economic impact in terms of turnover and employment. They are efficient but investments in labour are below the average European level. SME enterprises are still mainly controlled by Polish capital.

Key words: foreign-controlled enterprises, Poland, European Union

Andrzej Łuczyszyn

Wyższa Szkoła Bankowa we
Wrocławiu

Agnieszka Chołodecka

Uniwersytet Ekonomiczny we
Wrocławiu

Functioning of peripheries under conditions of space metropolisation and knowledge-based economy – a discussion on selected aspects

Summary. Contemporary background of economic life is conditioned by globalisation processes of both quantitative and qualitative nature. One may often speak of facing the economy of the turn of the 20th and 21st c., also referred to as the “new economy.” Its most crucial resource is knowledge and, to be more specific, knowledge management. A notion of growing popularity is knowledge-based economy (KBE), claimed to rely on more extensive utilisation of knowledge resources and skills as well as on development of technologies providing fast and cheap access to information. It is indeed a type of economy whose development and growth are directly dependent on concepts, information and various kinds of knowledge. Therefore, one may claim that the idea of KBE manifests itself in educational dimensions (knowledge-based society), the innovation system as well as the institutional and legal framework. Under such economic circumstances, international fluxes of technology and investment are heavily concentrated on developed countries, ensuring them advantage in terms of technological advancement level, attractiveness of products, efficiency of systemic and organisational features. Consequently, managing local businesses in such conditions is not an easy process, as it seems that a completely different set of tools is required to manage local economic development under a centrally-administered system, and yet a different set may become useful when one faces new social and economic circumstances where horizontal relationships within collectives of economic entities (networks) have already started playing a dominant role. Hence the two unprecedented economic phenomena, whose scale has already grown to dimensions formerly unobserved in the economic history, namely globalisation and metropolisation of the social and economic sphere, causing the relationships between entities operating in the global economic space and their local environment to become specific. The said local dimension of globalisation is on one hand a measure of growth rate, and on the

other hand, it makes one realise the power of ongoing phenomena taking an extremely abrupt course.

Key words: peripheries, peripheral space, metropolisation, globalisation

Funkcjonowanie obszarów peryferyjnych w warunkach metropolizacji przestrzeni gospodarki opartej na wiedzy – wybrane aspekty

Streszczenie. Współczesne gospodarowanie w przekrojach lokalnych nie należy do procesów łatwych, zupełnie inny bowiem wydaje się zbiór narzędzi niezbędnych do zarządzania rozwojem lokalnym w gospodarce w układzie centralnym, a jeszcze inny w sytuacji występowania nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, w których zaczęły dominować relacje poziome w ramach kolektywizmu działalności podmiotów gospodarczych (sieci). Takie cechy, jak m.in. odmienny sens wielkości, żywiołowa zdolność do tworzenia skupisk, równość uczestników, reintermediacja sprzyjająca budowaniu gospodarki opartej na wiedzy, stają się siłą napędową rozwoju integracji regionalnej, mającej źródło w procesach pogłębiania współzależności gospodarczych i politycznej państw członkowskich Unii Europejskiej. Swego rodzaju sukcesy gospodarcze krajów UE doprowadziły do popularyzowania wielu koncepcji kształtowania współczesnej gospodarki, gdzie jedną z nich jest kreacja gospodarki opartej na wiedzy (GOW). Oznacza to, że w różnych przekrojach gospodarowania, głównym motorem powinna być innowacja, która stanowić ma czynnik stwarzający przewagę konkurencyjną, opierający się na potencjale endogenicznym. Nie wydaje się jednak, że kształtowanie tych procesów jest dla wszystkich możliwe szczególnie w przekrojach regionalnych i lokalnych. Występująca polaryzacja przestrzeni społeczno-ekonomicznej nie tylko na arenie krajowej, ale i regionalnej (wewnątrz regionu) jest tego potwierdzeniem. Pojawiające się peryferie mocno polaryzują społeczność, a coraz większe bariery natury finansowej nie sprzyjają rozwojowi takich obszarów. Zanik funkcji egzogenicznych przy jednoczesnym braku możliwości indukowania funkcji endogenicznych tworzy swego rodzaju lukę w przestrzeni.

Słowa kluczowe: peryferie, metropolizacja, przestrzeń peryferyjna, globalizacja

Joanna Macalik

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Wspieranie oraz promocja kultury i sztuki jako obszar społecznej odpowiedzialności biznesu

Streszczenie. W niniejszym artykule poruszono problem miejsca działalności wspierającej rozwój kultury i sztuki w strategii społecznej odpowiedzialności biznesu przedsiębiorstw. Przeanalizowano przyczyny, dla których kultura i sztuka stanowią ważny aspekt rozwoju społecznego. Wskazano formy, jakie mogą przyjmować relacje między instytucjami kultury oraz twórcami a przedsiębiorstwem oraz dokonano analizy tych relacji w kontekście działań CSR. Przedstawiono również przykłady działań przedsiębiorstw w obszarze tzw. Cultural Corporate Responsibility (CCR) oraz typy firm, dla których takiego typu działalność jest szczególnie korzystna w aspekcie kreowania wizerunku.

Słowa kluczowe: strategia przedsiębiorstwa, społeczna odpowiedzialność biznesu, odpowiedzialność biznesu za kulturę, relacje, kultura, sponsoring, mecenat, patronat

Support and promotion of culture and art as the area of corporate social responsibility

Summary. The activities supporting the development of culture and art can be important elements of Corporate Social Responsibility strategy. The article outlines the reasons why arts

and culture are important aspects of social development and it points out the forms that the relationship between cultural institutions and the companies can take. Also, it conducts an analysis of this relationship in the context of CSR and presents examples of companies' activities in this area. The article introduces the concept of Cultural Corporate Responsibility and shows business types where such activities are particularly advantageous.

Key words: corporate strategy, corporate social responsibility, cultural corporate responsibility, relationships, culture, sponsorship, patronage

Barbara Majewska-Jurczyk

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Koncentracja banków w aspekcie reguł konkurencji

Streszczenie. Celem artykułu jest ocena koncentracji banków w Polsce, w szczególności w aspekcie reguł konkurencji. Analiza decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie oceny koncentracji banków pokazuje liberalne podejście do fuzji i przejęć na rynku usług finansowych, co nie oznacza, że zarówno UOKiK, jak i Komisja Nadzoru Finansowego nie przyglądają się łączeniom banków. Każdy zamiar dokonania koncentracji banków musi być notyfikowany Urzędowi. Podobnie w literaturze przedmiotu przeważa pozytywna ocena koncentracji banków z uwagi na wpływ koncentracji na ich efektywność i zmniejszenie zagrożenia kryzysem.

Słowa kluczowe: banki, koncentracja, przejęcia, dominacja przedsiębiorstwa, rynek usług finansowych

Concentration of banks in the aspects of competition rules

Summary. The article concerns the problem of concentration of banks, especially in the aspect of competition rules. The Polish Office of Competition and Consumer Protection has a liberal look at the concentration of banks because of their positive influence on economic effectiveness and reduction the risk of economic crisis.

Key words: bank, concentration, domination of undertakings, financial market

Robert Majkut

Wyższa Szkoła Bankowa we
Wrocławiu

Jacek Pluta

Uniwersytet Wrocławski

Przedsiębiorcy – przyczynek do analizy mechanizmów wykluczenia społecznego

Streszczenie. W artykule podjęto problem oceny pozycji społecznej przedsiębiorców na tle innych kategorii społeczno-zawodowych, gdzie centralnym obszarem analizy czyni się szeroko rozumiany rynek pracy oraz atrybuty pozycji społecznej. Wnioski oparte na analizie wybranych danych empirycznych pozwalają zauważyć, że relatywnie korzystna pozycja przedsiębiorców na rynku pracy, kontrastuje z istniejącymi ograniczeniami do pełnienia społecznie pożądanymi ról społecznych, co prowadzi do wykluczenia z aktywnego uczestnictwa w istotnych wymiarach życia społecznego. W artykule argumentuje się, że zauważana dysproporcja między posiadanymi zasobami (potencjałem) a faktycznie obejmowanymi bądź przypisanymi rolami w życiu społecznym może być efektem mechanizmów wykluczenia, którym podlegają przedsiębiorcy. Przy czym mechanizmy te są zarówno egzogenne, związane z procesami ogólniejszymi – niezależnymi od przedsiębiorców

– jak również endogenne i objawiają się samoograniczeniami w sferze aspiracji i celów życiowych.

Słowa kluczowe: przedsiębiorcy, przedsiębiorczość, klasa średnia, wykluczenie społeczne

Entrepreneurs – a contribution to the analysis of social exclusion mechanisms

Summary. In the article authors take up an issue of evaluation of entrepreneurs social ranking against the background of other, socio-professional categories, and with broadly-taken labour market and attributes of social marking which are also central for the analysis. The conclusions, based on the analysis of chosen empirical data, allow to notice that the relatively favourable entrepreneurs' position on the labour marker is in contrast with the existing restrictions of acting out socially desired social roles, and that leads to exclusion from active participation in significant dimensions of social life. In the article we argue that a noticeable disproportion between the owned possessions (potential) and indeed performed or assigned roles in social life might be a result of the mechanisms of exclusion that entrepreneurs are subject of. Those mechanisms are both exogenous, related to more general processes – independent of entrepreneurs – and endogenous, manifesting as self-restricting in the sphere of aspirations and aims in life.

Key words: entrepreneurs, enterprise, middle class, social exclusion

Waldemar Michalczak

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Uwarunkowania i rozwój współczesnej turystyki uzdrowiskowej w Polsce

Streszczenie. Turystyka uzdrowiskowa postrzegana jest jako najbardziej dynamicznie rozwijający się sektor branży turystyki w Polsce. Specyfikę turystyki uzdrowiskowej warunkują przede wszystkim spełniane funkcje oraz uwarunkowania organizacyjne i prawne przyjęte w naszym kraju. Zmiany obserwowane obecnie w tym sektorze to przede wszystkim: zaawansowany proces prywatyzacji sektora, rozwój usług paramedycznych typu *spa & wellness* oraz poszerzenie potencjalnego rynku odbiorców usług. Zakłada się, że „moda na zdrowie”, jako czynnik motywujący do określonych zachowań, w istotny sposób wpływa i w najbliższych latach będzie nadal wpływała na preferencje w zakresie kierunków podróży turystycznych Polaków. Celem prezentowanego opracowania jest analiza uwarunkowań współczesnej turystyki uzdrowiskowej w Polsce oraz ukazanie stanu i kierunków rozwoju tej dziedziny gospodarki turystycznej. Sektor uzdrowiskowy jest sektorem trudnym i wymagającym, ale jednocześnie bardzo interesującym. Miejscowości uzdrowiskowe są atrakcyjne nie tylko dla Polaków, również wśród turystów zagranicznych usługi uzdrowiskowe cieszą się dobrą opinią i wysokim popytem.

Słowa kluczowe: turystyka, turystyka medyczna, *spa & wellness*

Conditions and development of modern wellness tourism in Poland

Summary. Spa & Wellness tourism is one of the originally-developed and at the same time rapidly-evolving forms of tourism in the modern world. Trips to spas are included into the area primarily serving health functions of tourism, so as a form of tourism is to be enclosed in the forms of health tourism, in addition to such forms as medical tourism, revitalization tourism, rehabilitation tourism, or popular programs currently offering Spa & Wellness trips. The aim of the present study is to analyse the determinants of contemporary

health tourism in Poland, and to show the status and directions of development of the field of tourism economy. Despite the many years of neglect and under-investment in the sector in the previous era, there are positive changes in the functioning of Polish spas. In particular, the observed new trends in health tourism – tourism Spa & Wellness – are becoming an important direction in the development of modern spas. Spa tourism in Poland is an increasingly important offer on the market of tourist services and an important area of modern economy.

Key words: tourism, medical tourism, Spa & Wellness

Jarosław Mielcarek

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

Sytuacje rynkowe a innowacje rachunkowości zarządczej

Streszczenie. Nowa koncepcja rachunkowości zarządczej zostanie uznana za innowację, jeżeli przyniesie sukces finansowy po wdrożeniu. Dla popytu większego od zdolności produkcyjnych osiągnięcie sukcesu finansowego umożliwia zastosowanie TOC (teoria ograniczeń – *Theory of Constraints* – TOC) do określenia optymalnego portfela produktów i ABC jako koncepcji zarządzania zasobami niewykorzystanymi (rachunek kosztów działań jako koncepcja zarządzania zasobami – *Activity-Based Costing Resource Management* – ABC RM), traktowanymi jako rezerwy zasobów do wykorzystania produktywnego. Dla popytu mniejszego od zdolności produkcyjnych warunki do osiągnięcia sukcesu finansowego tworzy określenie rentowności produktów za pomocą ABC jako rachunku kosztów (rachunek kosztów działań jako rachunek kosztów – *Activity-Based Costing as Cost Accounting* – ABC CA), wykrycie marnotrawstwa zasobów przez ABC RM oraz sprawdzenie, czy są spełnione kryteria akceptacji wdrożenia produktu przynoszącego stratę, opracowane za pomocą równocześnie ABC CA i RM. W warunkach planowanych zdolności produkcyjnych, nie większych od prognozowanego popytu, zastosowanie TC (rachunek kosztów docelowych – *Target Costing* – TC) umożliwia podjęcie decyzji o wdrożeniu nowego produktu, w zależności od tego, czy spełnione są warunki sukcesu finansowego.

Słowa kluczowe: teoria ograniczeń, rachunek kosztów działań, rachunek kosztów docelowych, ograniczenie wiążące, koszty niewykorzystanej zdolności produkcyjnej, koszty zasobów dostarczonych, koszty zasobów wykorzystanych, koszt istotny

Market situations and management accounting innovations

Summary. New concept of management accounting is considered to be an innovation if it brings financial success after its implementation. The use of TOC to determine the optimal product mix and ABC as unused resource management concept (ABC RM), treated as a resource of reserves to be utilized productively allows to achieve financial success owing to their implementation for demand greater than production capacity. Product profitability determination by ABC as a costing

(ABC RK), detection of resource wastage by ABC RM, and ascertainment that the acceptance criteria of product at a loss implementation are fulfilled and developed by simultaneously ABC RK and RM create conditions for financial success for the demand smaller than the capacity. For a planned production capacity which is no greater than the forecast demand, the use of TC enables the decision to implement a new product depending on whether the conditions for financial success are satisfied.

Key words: Theory of Constraints, Activity-Based Costing, Target Costing, binding constraints, cost of unused capacity, cost of resources used, cost of resources unused, relevant cost

Katarzyna Mizera

Wyższa Szkoła Bankowa we
Wrocławiu

Paula Pyplacz

Politechnika Częstochowska

CRM a zarządzanie relacjami z klientami w małej organizacji

Streszczenie. W opracowaniu przybliżono problematykę dotyczącą jakości obsługi klienta prowadzonej przez małe przedsiębiorstwa. Zwrócono uwagę na małe podmioty, które charakteryzuje specyficzny styl zarządzania. Menedżerowie muszą często podejmować decyzje dotyczące całego obszaru działalności. Poza tym zwykle nie posiadają wyspecjalizowanych działów zajmujących się całościową obsługą klientów, a także nie dysponują specjalnie wydzielonym budżetem na dodatkowe działania podnoszące jakość współpracy z klientem. W niniejszym opracowaniu jakość obsługi klientów przeanalizowano od strony wykorzystania rozwiązań informatycznych. Celem szczegółowym jest więc analiza możliwości wykorzystania rozwiązań zakresu systemów CRM (ang. *Customer Relationship Management*).

Słowa kluczowe: małe przedsiębiorstwa, klient, CRM, jakość obsługi

CRM and customer relationship management in small organizations

Summary. The article presents the issues concerning the quality of customer service led by small enterprises. It focuses on small entities seen as a specific type due to the unique style of management executives who often must make decisions on the field of activity. Besides, they usually do not have specialized department to deal with overall customer service and a specially allocated budget for additional measures to improve the quality of cooperation with the customer. The article considers the quality of customer service as regards the use of IT solutions. The special objective is to analyse the possibility of using solutions of CRM systems (Customer Relationship Management).

Key words: small business, client, CRM, quality of service

Rafał Parvi

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Efektywność finansowa Otwartych Funduszy Emerytalnych

Streszczenie. Rynki finansowe oraz inwestorzy indywidualni oczekują zwrotu zainwestowanego kapitału wraz z premią lub zyskiem. W myśl zasady, że każda zaangażowana złotówka kapitału powinna przynosić dochody, tak powinno się dziać również w przypadku Otwartych Funduszy Emerytalnych (OFE) jakie działają w Polsce. OFE posiadają osobowość prawną, stanowiącą odrębną masę majątkową, zarządzaną i reprezentowaną przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne (PTE). Działają na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. OFE inwestują posiadane środki w instrumenty finansowe, które dopuszczone są przez obowiązujące przepisy w granicach przewidzianych limitów. W artykule wykazano, czy Otwarte Fundusze Emerytalne po wielu latach inwestowania umożliwią nam w wieku emerytalnym otrzymanie godziwej kwoty, przypadającej na każdy miesiąc, w formie

emerytury. Ponadto określono i zbadano, jakie OFE osiągają zyski i jakich zysków możemy się spodziewać w przyszłości poprzez utrzymywanie odpowiedniego portfela inwestycyjnego przez OFE.

Słowa kluczowe: efektywność, OFE, giełda papierów wartościowych, instrumenty finansowe, zysk

Effectiveness of Open Pension Funds in Poland

Summary. Financial Markets and individual investors await the introduction of return of the capital invested together with a bonus or profit. This is in agreement with the principle that every money invested should bring profits, and so should be the case with the pension funds (OFE) in Poland. OFE in Poland have a legal personality of a separate property mass, administered and represented by The General Pension Company (PTE). They operate in accordance with the act of August 28, 1997 about the organization and functioning of pension funds. They invest their financial means into financial instruments which are permitted by the current legal regulations within their stipulated limits. The article aims to research whether the pension funds, having operated for many years allow at the pensionable age to receive a decent monthly pension. To add, the article tries to study and determine the profit OFE gains and what kind of profits can be expected in the future provided a suitable wallet of investment is maintained.

Key words: Efficiency, OFE, the exchange of valuable papers, financial instruments, profit

Wanda Patrzalek

Wyższa Szkoła Bankowa we
Wrocławiu

Michał Cebula

Uniwersytet Wrocławski

Kreowanie współczesnych wzorów konsumpcji – o aktualności analiz klasowych w badaniach gustów i praktyk konsumpcyjnych

Streszczenie. W artykule poruszono kwestię, czy analiza klas jest wciąż aktualnym podejściem w opisie współczesnych wzorów i praktyk konsumpcyjnych. Ostatnie dekady przyniosły wzmożoną krytykę ujęć klasowych, podejmowaną zarówno w perspektywie przemian współczesności (teza o „śmierci klas”), jak i na gruncie rozważań o współczesnej kulturze (*vide* postmodernizm i jego twierdzenia o indywidualizacji czy wyłanianiu się nowych wspólnot). Aby sprawdzić prawdziwość tych przypuszczeń, omówione zostały różne tradycje konceptualizowania klas, a następnie rezultaty badań gustów i praktyk mieszkaniowych wrocławian. Wyniki wspierają tezę, że klasa pozostaje istotnym predyktorem wzorów konsumpcji.

Słowa kluczowe: wzory konsumpcji, klasa społeczna, gust, styl życia, praktyki mieszkaniowe

Creation of modern consumption patterns – on the relevance of class analysis to studies of consumption tastes and practices

Summary. The paper raises the question whether the concept of “class” is still useful in the description of contemporary societies and in market segmentation. The last decades have witnessed a wave of challenging class analysis by authors announcing the coming of a new phase of modernity which supposedly considers “class” as an obsolete concept. Simultaneously, broader developments in culture and in market (covered by term “postmodernism”) also made concerns with social structure outdated and misguided (putting forward arguments about “individualization” of society or about emergence of “tribes”). To test these claims, the paper starts by outlining different approaches to class and then shows the results of inquiry conducted among Wrocław inhabitants concerning housing practices and

tastes (e.g. interior décor). The findings favour the contention that class remains a powerful predictor of consumption patterns.

Key words: consumption patterns, social class, taste, lifestyle, housing practices

Kazimierz Perechuda
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

CSR jako instrument rekonfiguracji architektury korporacji (nowe modele biznesu a CSR)

Streszczenie. W artykule skonfrontowano:

- SOP – *Strategic Management*,
- architekturę korporacji z SOP,
- lokalizację SOP w strukturze nauk o zarządzaniu.

Słowa kluczowe: SOP (CSR), społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa, zarządzanie strategiczne, architektura korporacji, modele biznesu

CSR as the reconfiguration tool of company's architecture (CSR and new business models)

Summary. The paper raises presented the following issues:

- CSR,
- impact of CSR to company's architecture,
- CSR and new business models.

Key words: CSR, corporate social responsibility, company architecture, modern business models

Małgorzata Rozkwitalska
Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku

Organizational creativity and innovation as positive aspects of cross-cultural interactions

Summary. The purpose of the article is to explore the positive aspects of cross-cultural interactions (in accordance with a new stream, i.e. Positive Organizational Scholarship) such as organizational creativity and innovation. Its objective is to provide evidence that cross-cultural interactions may contribute to increase of creativity and innovation in multinational companies (MNCs) and multicultural teams (MTs). Since in the prior research authors generally studied the problems caused by cultural diversity which currently seem to be sufficiently well-explored, in the present paper the author tries to document the positive aspects of cross-cultural interactions, such as increased creativity and innovation. This approach appears to be the missing element in the previous studies. The paper includes the following sections: the literature review, the characteristics of the research method and the sample, the results of the pilot study and conclusions. The empirical findings of the research emphasize that creativity and innovation may be enhanced in MNCs and MTs due to their cultural diversity.

Key words: cross-cultural interactions, cultural diversity, innovations, organizational creativity, multinational companies, multicultural teams, multiculturalism

Kreatywność organizacyjna i innowacje jako pozytywne aspekty interakcji międzykulturowych

Streszczenie. W artykule podjęto próbę zbadania pozytywnych aspektów interakcji międzykulturowych (w zgodzie z nowym nurtem w naukach społecznych, zwanym Pozytywnym Potencjałem Organizacji), takich jak kreatywność organizacyjna i innowacje. Celem rozważań jest wykazanie, że interakcje międzykulturowe mogą przyczyniać się do większej kreatywności i innowacji w przedsiębiorstwach wielonarodowych (MNCs) i zespołach wielokulturowych (MTs). Tradycyjnie autorzy skupiali się jak dotąd głównie na problemach generowanych przez różnorodność kulturową. Ten obszar badań wydaje się już dobrze opisany. Natomiast studia nad pozytywnymi aspektami interakcji międzykulturowych, takimi jak kreatywność i innowacje, są zdecydowanie rzadsze. Artykuł składa się z następujących części: przegląd literatury, opis metody badawczej i próby, wyniki badań pilotażowych oraz wnioski. Wyniki badań wskazują, że kreatywność i innowacje mogą ulec wzmocnieniu w MNCs i MTs ze względu na ich różnorodność kulturową.

Słowa kluczowe: interakcje międzykulturowe, różnorodność kulturowa, innowacje, kreatywność organizacyjna, korporacje wielonarodowe, zespoły wielokulturowe, wielokulturowość

Aleksander Szlachta

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Internalizacja kosztów zewnętrznych w transporcie

Streszczenie. Przystąpienie Polski do UE spowodowało gwałtowny wzrost natężenia ruchu na drogach, zwłaszcza pojazdów ciężkich. Procesy gospodarcze związane z transportem generują koszty zewnętrzne, które w różnym stopniu obciążają poszczególne gałęzie transportu. Są to koszty spowodowane np. zjawiskiem kongestii, wypadkami drogowymi, zanieczyszczeniem środowiska, hałasem. Nierówny wzrost przewozów w poszczególnych gałęziach transportu świadczy o pominięciu części kosztów zewnętrznych w cenie przewozów. Europejska Polityka Transportowa wskazuje na konieczność internacjonalizacji kosztów zewnętrznych transportu poprzez pełne wdrożenie zasady „zanieczyszczający płaci”. Ma to umożliwić niezakłóconą wolnorynkową konkurencję pomiędzy gałęziami transportu. Polityka państw UE powinna skoncentrować się na tym, aby cena usługi transportowej odzwierciedlała również jej negatywne oddziaływanie na środowisko.

Słowa kluczowe: internalizacja zewnętrznych kosztów transportu, polityka zrównoważonego rozwoju systemu transportowego, zasada „zanieczyszczający płaci”

Internalisation of external costs in transportation

Summary. Poland's admission to the European Union caused a rapid increase of road traffic which included trucks. The economic processes connected with transportation generate some external costs which influence particular branches of transportation to varying degrees. These costs are caused by the phenomenon of congestion, road accidents, pollution of the environment, noise, etc. The unequal increase of conveyance in particular branches of transportation means that some parts of the external costs in the price of transportation are passed over. The European transportation policy shows the necessity of internalisation of external costs of transportation through the introduction of the rule “contaminating pays.” The aim of the rule is to facilitate the undisturbed free-market competition between the branches

of transportation. The EU members' policy should focus on the idea that the price of transportation service ought to reflect its negative impact on the environment as well.

Key words: internalization of external costs of transportation, policy of balanced development of transportation system, the "contaminating pays" rule

Marta Wudarzewska

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Transfer innowacji z nauki do biznesu w formie klastra na przykładzie Nutribiomed

Streszczenie. Od roku 2005 uczelnie wyższe zobowiązane są do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Komercjalizacja efektów tych badań może nastąpić w sposób sformalizowany na drodze utworzenia spółki celowej, powstania akademickich inkubatorów przedsiębiorczości czy centrów transferu technologii. Może również mieć charakter mniej sformalizowany i następować poprzez konsorcjum podmiotów, które współpracują na podstawie zawartej umowy. Przedstawiony w artykule Klaster Nutribiomed jest przykładem konsorcjum zrzeszającym wrocławskie ośrodki akademickie oraz firmy, w którym z dużym powodzeniem realizowane są projekty z dziedziny biotechnologii i biomedycyny.

Słowa kluczowe: innowacja, transfer innowacji, komercjalizacja wiedzy, klaster

The Nutribiomed Cluster as an example of a transfer of innovation from science to business

Summary. Since 2005, universities and colleges in Poland have been obliged to cooperate with both economic and public units in scientific research and economic development. The commercialisation of the effects of this cooperation can be formalized in a partnership, a resourcefulness mine or a center of the transfer of technology (TOT). It can also adopt a much less formalized form of a consortium based on an individual contract. The Nutribiomed Cluster presented in this article is an example of a consortium of academic centers and renowned companies in the city of Wrocław. The Cluster successfully carries out projects in the areas of biotechnology and biomedicine.

Key words: innovation, transfer of innovation, commercialisation of knowledge, cluster

Wiesława Ziółkowska

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

Publiczne potrzeby pożyczkowe a prywatne oszczędności i inwestycje

Streszczenie. Przedmiotem artykułu jest analiza zależności między potrzebami pożyczkowymi Skarbu Państwa, emisją skarbowych papierów wartościowych a depozytami przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych i ich zobowiązaniami wobec monetarnych instytucji finansowych oraz nakładami brutto na środki trwałe. W artykule podjęto również próbę weryfikacji hipotezy zakładającej występowanie tzw. efektu wypychania inwestycji w wyniku drenażu oszczędności prywatnych przez sektor publiczny w latach 2001-2012. Wnioskuje się, że nie można nie zauważyć występowania korelacji między badanymi kategoriami ekonomicznymi. Ich siła jest jednak różna, a analizowane zależności wielostronnie uwarunkowane. Korelacje te mają ujemny kierunek, co może uzasadniać ich

interpretowanie jako działanie „efektu wypychania” inwestycji, kredytów i oszczędności bankowych przez publiczne potrzeby pożyczkowe. Ponadto rosnące potrzeby pożyczkowe Skarbu Państwa wypierają także nakłady na środki trwałe brutto sektora publicznego, czyniąc strukturę jego wydatków mniej prorozwojową.

Słowa kluczowe: publiczne potrzeby pożyczkowe netto i brutto, sprzedaż skarbowych papierów wartościowych, wykup długu, PKB, depozyty, kredyty gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, efekt wypychania

Public borrowing needs versus private savings and investments

Summary. An analysis of the relationship between borrowing needs of the state treasury, emission of treasury securities versus deposits of enterprises and households and their obligations to monetary financial institutions and gross expenses on fixed assets is a subject of the article. The author also makes an attempt of to verify the hypothesis assuming the appearance of so-called crowding-out effect of investment as a result of drainage of private savings through the public sector within the years 2001-2012. She concludes that it is impossible not to notice the appearance of a correlation among examined economic categories, however their power is different, and analysed relations extensively conditioned. These correlations have a negative direction which can be justified by interpreting them as action of “crowding-out effect” of investment, credit and bank savings through public borrowing needs. Moreover, growing borrowing needs of the state treasury squeeze also expenditure on gross fixed capital formation of the public sector, making the structure of its expenses less developed.

Key words: gross and net public borrowing requirements, sale of treasury securities, GDP, deposits and credits of households and enterprises

Paweł Zygarłowski

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Sieciowa organizacja uczelni niepublicznej jako odpowiedź na wyzwania rynkowe

Streszczenie. Jedną ze strategicznych odpowiedzi niepublicznych szkół wyższych na wyzwania rynkowe, w tym w szczególności niekorzystną demografię, koncentrację i konsolidację rynku, nasilającą się konkurencję i globalizację może być stosowanie sieciowej organizacji uczelni. Najczęściej przybiera ona postać uczelni wielokampusowej, grupy uczelni powiązanych założycielsko czy też aliansu strategicznego. Niewykorzystana dotychczas została forma związku uczelni. Dzięki sieciowej organizacji możliwe jest osiągnięcie korzyści skali i efektów synergetycznych. Szczegółowo zostały one zaprezentowane na przykładzie Grupy Wyższych Szkół Bankowych.

Słowa kluczowe: grupa uczelni, uczelnia wielokampusowa, związek uczelni, alians strategiczny, zarządzanie, rynek

Private Universities' network organization as an answer to market challenges

Summary. Network organization might be a strategic answer of Private Universities to market such challenges as unfavourable demographic trends, concentration and consolidation of the market, increasing competition and globalisation. The most popular forms of network organisation are a multicampus university, a private university system or a strategic alliance. A federal university created as an organizational form has not been implemented yet. Network organisation enables to achieve economies of scale and synergetic effects. Specific examples are illustrated by the case of WSB Group.

Key words: private university system, multicampus university, federal university, strategic alliance, management, market

Leszek Żabiński

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Współczesne wyzwania dla biznesu w świetle badań przedsiębiorczości międzynarodowej

Streszczenie. Współczesne wyzwania dla biznesu rodzą szanse, na które jedną z kluczowych odpowiedzi, chociaż nie jedyłą, jest przedsiębiorczość. Lista źródeł okazji do zmian dzięki przedsiębiorczości, sformułowana kiedyś przez P.F. Druckera, pozostaje ciągle bardzo aktualna. W artykule zaprezentowano wyniki badań empirycznych przedsiębiorczości w układzie międzynarodowym (projekt GEM). Na tle modelu stadiów rozwoju, przedsiębiorczości i konkurencyjności gospodarek rynkowych (kapitalistycznych) przedstawiono główne cechy (atrybuty) przedsiębiorczości jako procesu w 3 grupach krajów. Rozwój przedsiębiorczości w Polsce, lokującej się w grupie krajów stymulowanych efektywnością, na ogół odbiega *in minus* od średniej dla tej grupy państw.

Słowa kluczowe: wyzwania dla biznesu, stadia rozwoju, przedsiębiorczość międzynarodowa, konkurencyjność gospodarek rynkowych, badania empiryczne przedsiębiorczości

Contemporary business challenges in the light of international entrepreneurship research

Summary. Present-day business challenges produce chances for which one of key answers is entrepreneurship. However, it is not the only answer. The list of sources of opportunities for changes, offered at some point by P.F. Drucker, is still very valid. The paper discusses the results of empirical research on entrepreneurship in its international context (the GEM project). Against the background of the model of stages of development, entrepreneurship and competitiveness of market (capitalist) economies, main characteristics (attributes) of entrepreneurship as a process are shown in three groups of countries. The development of entrepreneurship in Poland, which is placed in the group of countries stimulated by effectiveness, is generally lower than average for this group of countries.

Key words: challenges for business, stages of development, international entrepreneurship, competitiveness of market economies, empirical research on entrepreneurship